

-Bladet

LOKALNYHETER FRÅN LÖABYGDEN

NR 3 1987

LSK 60 ÅR

JUBILEUM MED DRAG!

Ill: Åsa Gustafsson

Löa Sportklubb, LSK, fyller 60 år i år. Jubileet firades lördagen den 22 augusti och stora skaror Löabor kom för att uppvakta den aktive jubilaren.

På dagen fest och familjeföreställning på idrottsplatsen. Först fotbollsmatch mellan byns slocknande, eller i vart fall något äldre, stjärnor mot ett ungt och kommande garde. Och minsann, visade det sig inte här att gammal är äldst! Gamlingarna vann med 3-2. Visserligen efter en rafflande straffsparksläggning, det stod 1-1 i full tid, men fullt rättvist.

Västra vann igen!

I fotbollspausen var det dags för östra Löa att ta revansch för den dragkamp det förlorade för tio år sedan vid LSKs 50-årsjubileum. Östras dragledare Lars Ericsson hade bådats upp ett kraftfullt lag av starka mannar och satte för säkerhets skull den store isbjörnsjägaren Tor Larsen

som ankare i slutet. Han fick hoppa in i stället för Lars Åby som hittat något att skylla på.

Men vad hjälpte väl det när Bosse drog i den andra ändan? Östra besegrades snabbt även i detta decenniums dragkamp och muttranden hördes om att det inte ska dröja tio år till innan ny revansch utkrävs.

Nu var det inte bara en Bosse som drog åt Väster, utan fastmer fyra. Jacobsson, Elisson, Krantz och Aronsson. Därtill Ake Gunnarsson och Peter Elisson, som naturligtvis snabbt grävde rejäla gropar att förankra fötterna i.

Superstjärnor

Så blev det Super Star-tävling med spik i flaska, pil på ballong, svansen på grisen och äggkastning. Många förnämliga insatser noterades. Här må särskilt nämnas Magnhild Larsson på Mårtensgård, suveränare träffsäkerhet med grisknorr har sällan

(fort sid 3)

**MISSIONS-
HUSET
SÄLJS!**

Sid 9

**HOVRÄTTEN
AVGÖR
MARKTVIST
I LÖA!**

Sid 4

Sol över Löa

Planerar ni någon utflykt, en trädgårdsfest eller annat utearrangemang nästa sommar? Ett gott tips är då att förlägga den samma helg som Lasse-Maja ges och det är spelmansstämma vid hyttan. För då blir det vackert väder.

Ulf Johansson, som har god erfarenhet av hyttespelens inverkan på vädret, tog det säkra före det osäkra i år och arrangerade auktion i Rällså under Lasse-Maja helgen.

- Några tyckte kanske att det var tokigt att vi valde de dagarna, säger Ulf, men vi tordes inget annat en sådan här sommar.

Och rätt fick han och andra också som tvärsäkert påstått, att under Lasse-Majaveckan och särskilt på lördagen när det är spelmansstämma man och dans på bron, då blir det vackert. Kors, vad fint det blev den kvällen! Ljummet och lugnt och utan mygg, precis så som utlovat var.

Kanske man skulle be spelmän till hytta lite oftare?

Förresten lyste solen välvilligt också över andra arrangemang i byn, som midsommardansen, Löafesten och sportklubbens jubileum. Och även denna sommar kan sammanfattas med hjälp av ord som trivsamt, tradition, glädje, gemenskap. Det börjar nästan låta lite tjatigt, men det är ju så det är.

Hösten förväntas gå i samma tecken. Kanske med lite nyheter. Hembygdsföreningen planerar för slöjdarträffar och föredragskvällar. Ett besök i Klotens arkiv kanske, och så julmarknaden förstås. Det blir snart första advent, så det är lika bra att vara beredd!

Må många kantarell och Karl-Johan komma i er väg innan dess!

Red

Slöjdare!

Det finns handaskicklighet, hantverkarskunnande och hemslöjdsintresse i Löa. Det skyntar fram lite då och då och vid enstaka tillfällen. I Löaboden ibland och på Julmarknaden i Lokalen. Och med ojämna mellanrum sägs det i Hembygdsföreningen och annorstädes att det här borde man göra någonting mera av. Med stöd av varandra och delat intresse kunde slöjdare i Löa ge sig själva större möjlighet att utveckla sitt kunnande och tillsammans ta till vara gamla och skapa nya hantverkstraditioner i byn.

En liten uppfattning om vad som går att göra fick man av den lilla marknad som ganska hastigt ordnades på hyttbacken i samband med Lasse-Majaspelen. Publiken visade gott intresse för Löaalster av olika slag och det är lätt att tänka att med lite mer förberedelse och marknadsföring så kan en Löamarknad bli än attraktivare.

KALLELSE!

Således anropar Hembygdsföreningen alla hantverks- och slöjdintresserade och kallar till en

HANTVERKSKVÄLL

I LOKALEN

måndagen den 21 september kl 19.00 för att tillsammans diskutera idéer och möjligheter, tankar, förslag och synpunkter. Ta gärna med något arbete. Hembygdsföreningen bjuder på kaffe eller te.

Ring Ing-Marie, 300 72, om du är intresserad av att komma med.

LÖA-BLADET

En tidning för Löa med omnejd, utgiven av Löabygdens Hembygdsförening med bidrag från Löa Sportklubb.

Redaktion: Margareta Gustafsson, Uddnäs, tel: 301 20 (ansv. utgivare)
Stina Gottliebsson, Petters, tel: 302 55

Tryck: Lennarts Tryckeri, Kopparberg, 1987

Löa SK genom de 50 åren

Det är mycket som har hänt under Löa Sportklubbs femtioåriga historia. Vid jubileumsfestligheterna i lördags föredrog Arne Eriksson en historik, ett axplock av de händelser som upplevts av medlem-

1927: Ett stort intresse för idrott i Löabygden ledde fram till att Löa Sportklubb bildades den 23 augusti 1927. Förste ordförande blev Karl Johansson. Endast manliga medlemmar över 15 år accepterades av den nybildade föreningen. Medlemsavgiften fastställdes till 1 krona/halvår.

Redan den 31 augusti 1927 fick Arne Eriksson i uppdrag att ställa upp med ett fotbollslag för match. Byxor anskaffades genom inköp av Tuppens lakansvåg i Ljungbergs affär. Väven syddes upp till byxor av Stina Larsson, allmänt kallad "Stina i hagen". Den första fotbollsplanen blev en åker i Läfallet.

1928: Första idrottsfesten hölls. Behållningen blev 382:61 kronor. Klubben hade 21 medlemmar och friidrottsträning inleddes. Klubbmästerskapet på skidor över en

mil vanns av Valle Larsson. I bandy spelades vänskapsmatcher.

1933: Spikskor anskaffades till löparna. Till löparbana användes vägen upp till idrottsplatsen. Segrare vid klubbmästerskapet på 100 meter blev Karl Eriksson med den fina tiden 11,8.

1934: Klubben blev medlem i Riksidrottsförbundet och ett flertal specialförbund. Rudolf Larsson blev klubbmästare på skidor 30 km och gång 15 km. Även kvinnliga medlemmar mottogs för första gången.

1936: Fotbollslaget vann Ramsbergsserien. Vid DM i gång vann klubbens Saga Lindkvist 10 km för damer.

1940: Orientering startades av klubben. Bengt Jansson tillhörde under året elitskicket inom distriktets skidåkning.

1941: Stig Hjärpe kämpade

marna i klubben. Som grund till historien ligger utdrag ur styrelseprotokoll och Arne Eriksson egna minnen från 1927 och framåt. BP har gjort ett urval av Erikssons presentation.

i skidtoppen inom distriktet.

1942: Riksmarschen arrangerades i Löa med stort deltagarantal.

1958: Efter många års mer eller mindre vilande klubbarbete i gångsattes återingen verksamheten på bred front. Klubben köpte mark för anläggande av idrottsplats. En ishockeybana uppfördes efter stort frivilligt arbete.

1959: Bordtennissektion startas. Elvy Larsson blev första kvinnliga styrelseledamot.

1960: En pimpeltävling anordnades på Norrsjön. Första pris var en Volkswagen. Hela 444 deltagare lockades att starta. Endast tre fick fisk!

1962: Ishockeylaget belade en hedrande tredjeplats i serien. För att sänka klubbens ekonomi ställde ett flertal medlemmar upp som blodgivare. Betalningen gick ograverat till klubbkassan.

1965: Löa Sportklubb blev medarrangör i Löafesten.

1969: Ishockeyskola startades.

1972: Klubben vann Ljusnarsbergskorpens serie för elvamannalag i fotboll.

1974: Astrid Eriksson vann kommunmästerskapet i bordtennis i klassen för flickor A.

1976: Den nybildade tennissektionen startades och började planera för en tennisbana. Nya aktiviteter var också hockey-bockey och knattefotboll.

1977: Nuvarande styrelse består av Bo Jönsson, ordf, Malte Eriksson, vice ordförande, Anders Eriksson, sekr, Torbjörn Elvenäs, vice sekr, Lars Gunnarsson, kassör, Ulf Johansson och Erik Larsson. Medlemsantalet är 142. Klubben har fem sektioner för ishockey, fotboll, gymnastik (herrar och damer), bordtennis och tennis.

(forts fr sid 1)

skådats! Sammanlagd Superstjärna blev Lennart Söderlund.

Suverän var förövrigt också Lonka som speaker.

Födelsedagsuppvaktning hanns med här också. Gert Forsberg från Guldsmedshyttans Sportklubb överlämnade blomsteruppsats och hälsade LSK välkommen bland 60-åringarna, tackade hjärtligt för det bidrag som LSK lämnar varje år samt utbringade ett leve, som den vid pass 150-hövdade publiken ljudligt deltog i.

Tre med från början

A kvällen jubileumssupé och dans i Lokalen med drygt 100 unga och gamla medlemmar, därav tre som var med redan vid starten 1927. Dessa var Kalle Ardesjö, Arne Ericsson och Bengt Carlsson. Den sistnämnde utvandrad men tillfälligt återkommen från USA.

Tal hölls, blommor överlämnades och Hembygdsföreningen uppvaktade med fotboll. Så fick Snufflas fart på ljudapparaterna och församlade LSKare kunde å dansgolvet, ja t o m på utedansbanan denna ljumma kväll, demonstrera att spänst och aktivitet lever i Löa än.

... OCH 10 ÅR TILL

Ovanstående historik för Löa Sportklubb har vi knyckt ur Bergslagsposten som publicerade den i samband med LSKs 50-års jubileum.

En hel del har förstas hänt under de tio år som gått sedan dess och med Anders Ericssons hjälp noterar vi följande ur protokollen.

1978: Ishockeybanan asfalterades och två tennisbanor anlades på den.

1979: Staffan Aronsson kom 2:a i DM i bordtennis och Jan Råstock kvalificerade sig till ungdoms SM i samma gren.

1984: Löparbana och längdhoppsgrop anläggs.

1986: LSK tar upp luftgevärsskytte på programmet och bildar sin sjätte sektion.

Allmänt kan sägas att sportklubben mer och mer inriktat

sig på motions- idrotter i stället för tävlingar. Korpserier deltar man dock i och LSK har där visat framfötterna i såväl fotboll som bandy.

Löapojkar som vill träna ishockey och dito flickor som vill lira fotboll gör det tillsammans med Guldsmedshyttans SK, eftersom Löa inte riktigt räcker till för att samla ihop egna lag. GSK får årligt bidrag från LSK för detta.

Medlemsrekryteringen har varit synnerligen kraftfull de senaste tio åren, idag räknas till närmare 230 i rullorna. I styrelsen sitter Bo Jönsson, ordf, Malte Persson, v ordf, Anders Ericsson, sekr, Pär Ericsson, v sekr, Lars Gunnarsson, kassör, samt Eric Gunnarsson och Torbjörn Lie.

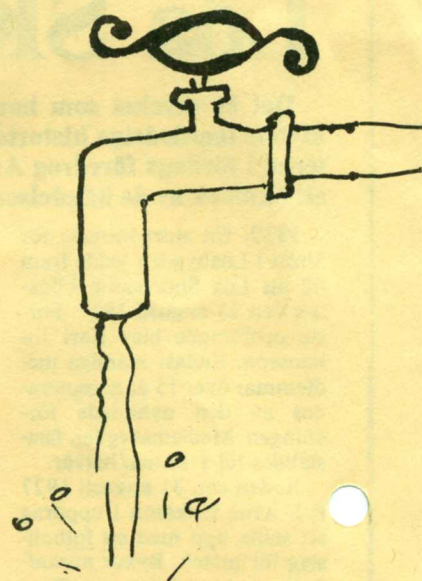
STORSKIFTET OCH SVEA HOVRÄTT AVGÖR VATTENFRÅGAN I LÖA?

Löaborna får vänta ett tag till på bättre vatten.

Den kommunala vattentäkt som planerats på ett markområde strax söder om fastigheten Sandåsen mellan riksvägen och Storån kan inte komma till stånd förrän äganderätten till den aktuella marken slutligen fastställts.

- Det är samfällid mark, säger Västra Löa Byalag.

- Marken tillhör min fastighet, säger Reiard Bergström på Sandåsen, och för nu frågan vidare till Svea Hovrätt.

- Det hela började redan 1975, berättar Carl-Eric Persson som är byfogde i Västra Löa, då ville Lindesbergs kommun försöka ordna vattenfrågan i Löa genom att anlägga en brunn på marken söder om Sandåsen. Dåvarande fastighetschefen K-6 Sundelin och distriktslantmätaren Roland Segnestam frågade bystämman om det var möjligt att hyra eller köpa tomt till vattentäkten av Västra Löa Byalag. Det hade vi ingenting emot, eftersom det redan då var angeläget att få bättre vatten i Löa, men eftersom ägo gränserna var otydligt markerade ville vi få en gränsbestämning av området gjord och kommunens representanter lovade också att utrona om det fanns vägrätt till den samfällida marken.

Den karta som Distriktslantmätaren då upprättade var klar i augusti 1976 och gränserna för samfälligheten var då inlagda efter 1867 års laga skifte.

Bystämman

Sedan gick det fem år. Kommunala vattenhjul snurrar som bekant inte så fort. Till bystämman i maj 1981 hade Lindesbergs kommun i alla fall upprättat ett förslag till servitutsavtal för vattentäkten mellan kommunen och Västra Löa Byalag. Men Reiard Bergström, som också ingår i byalaget, protesterade och menade att byalaget inte kunde teckna ett sådant avtal eftersom samfälligheten hade upphört och marken ägdes av honom.

- Vi övriga i byalaget blev väl lite förvånade, säger Carl-Eric, för vi har ju alltid uppfattat det där området som samfällid och alla bymän har haft rätt att ta grus där. Jag tog själv grus där

i slutet av 1970-talet. Så långt vi kan se i byalagets protokoll, finns det inte heller någon som tidigare hävdade något annat än att det är byns gemensamma mark.

Laga skifte

För att söka klarhet i frågan fick fastighetsbildningsmyndigheten i Lindesbergs Lantmäteridistrikt åter gå tillbaka till laga skiftet och noggrant studera de protokoll och kartor som upprättades då. Enligt ett sammanträdesprotokoll från 1833 har bland samfällida platser och vägar antecknats "sandtag på Nothusåsen 1 tnl 4 kpa" (0,5554 ha) samt "4 alnars väg dit." Dåvarande ägaren till Sandåsen Anders Ersson har tydligen gjort vissa anspråk på området men "tilldelas ej någon jord utöver sitt hemmanstal." Dock får Anders Ersson rätt att utnyttja betet och skogen på den samfällida marken mot att han håller stängsel för sandtaget. Då som nu tar sådana här frågor en del tid, laga skiftet fastställdes först 1867.

Och efter fastighetsbildningsmyndighetens utredning 117 år senare beslutas att marken enligt laga skiftet är samfällid för Löa Västra by.

Släktgård

Bergström var dock inte nöjd med utredningen och anförde besvär över fastighetsbildningsmyndigheternas beslut vid fastighetsdomstolen vid Örebro Tingsrätt. Huvudförhandlingar i målet hölls i Lokalen i Löa i juni i år med ett synnerligen digert utredningsmaterial att gå igenom.

Reiard och hans fru Margit Bergström anförde att fastigheten Löa Västra 4:6 (Sandåsen) är en gammal släktgård sedan början av 1800-talet och som de nu innehar i sjätte generationen. Ingen i slakten har någonsin gjort gällande annat än att det i målet aktuella sandtaget skulle tillhöra Löa Västra 4:6. Även om Löa Västra bymän alltsedan laga skiftetiden hämtat grus från Nothusåsen, så säger det ingenting om äganderätten. De kan ha haft rätt att nyttja grustakten utan att äga marken.

Bergström återropade vidare, enligt domstolsprotokollet, ett utslag av bergstinget med Lindes och Ramsbergs bergslager av den 19 april 1823 enligt vilket Löa hyttelag ålades att träffa avtal eller överenskommelse med dåvarande ägaren av Löa Västra 4:6, Anders Ersson på Sandåsen, om hyttelaget önskade använda sandtaget som låg invid hans gård. Här är det alltså Anders Ersson och inte Löa Västra byalag som är part i målet.

Hävdad rätt

Byalaget å sin sida hävdade, genom sin talesman Carl-Eric Persson, att bymännen i Löa Västra i alla tider hämtat sitt grus från den ifrågavarande samfälligheten. Om någon enskild byandelsägare skulle ha hävdade rätten till sandtaget skulle detta ha framgått av byalagets urgamla protokollsbok, vilket inte är fallet. Äldre bymän har också tillfrågats om de känner till att någon tidigare ägare till Löa Västra 4:6 vid något tillfälle gjort anspråk på samfälligheten. Ett påpekande från förre

ägaren, Josef Karlsson, att man tog sand på hans mark, vill byalaget tolka som att det någon gång hänt att någon av misstag tagit grus på Sandåsens mark, eftersom gränsen varit otydligt markerad, inte som om Karlsson hävdar rätten till hela sandtaget.

Storskifte

Överlantmätarmyndigheten har, på Bergströms begäran, gått tillbaka ända till storskiftet 1814, för att se om det där finns något som kan ge stöd för olika tolkningar av det som senare redovisas vid laga skiftet. Men myndigheten säger sig inte kunna dra några säkra slutsatser av storskifteshandlingarna, det aktuella området har inte behandlats närmare i dessa.

Vad gäller tvisten mellan Löa hyttelag och Anders Ersson 1823 synes den, menar lantmätarmyndigheten, inte ha berört äganderätten till sandtaget utan snarare ha handlat om att hyttelaget vid sandens hämtande kört så nära "åbyggnaden" att denna kunnat skadas.

Brister

Överlantmätarmyndigheten har emellertid funnit att det finns brister i lagaskifteshandlingarna vad gäller redovisningen av samfällad mark i Västra Löa. Bland annat överensstämmer inte kartan helt med tillhörande delningsbeskrivning. Här anser överlantmätaren dock att det trots bristerna finns en tydlig avsikt i lagaskifteshandlingarna att avsätta sandtaget som samfällt.

Utan bifall

Fastighetsdomstolens utslag är daterat den 20 juli 1987 och innebär att klagandens besvär lämnas utan bifall. Domstolen har på grund av det anförda funnit att det tvistiga området är bysamfällt. Med hänsyn till omständigheterna får vardera parten stå för sin kostnad å målet.

Besvärinstans är Svea hovrätt och Reidar Bergström har nu överklagat beslutet dit. Innan denna fråga är slutgiltigt avgjord kan det således dröja ännu något år.

- Vi vänder oss inte i första hand mot en eventuell vattentäkt på området, säger Margit Bergström till Löa-Bladet, men vi vill ha äganderätten till marken

fastställd. I övrigt vill jag inte lämna några kommentarer till detta förrän målet är avgjort.

Rättegångskostnader

- Vårt intresse är att det ska rinna gott vatten ur kranarna, säger Carl-Eric Persson, det har löaborna väntat tillräckligt länge på nu. (Det är i första hand fastigheterna öster om landsvägen som berörs av en av ny kommunal brunn). Med en vattentäkt på området skulle byamännens möjlighet att fritt hämta grus inskränkas, men det vore det värt.

I det här läget har byalaget dock också överklagat domen, detta för att slippa betala sina egna rättegångskostnader.

- Att vi dömdes att betala får man väl tolka som om domstolen inte tycker att Bergströms varit ute i helt ogjort väder, säger Carl-Eric, det finns vissa oklarheter i handlingarna från laga skiftet. Men vi tycker inte att vi ska behöva betala någonting när vi fick rätt i sak.

Kommunen går inte längre

De kostnader för utredningar och annat som byalaget hittills haft för målet har Lindesbergs kommun stått för, eftersom vattentäkten också är en kommunal angelägenhet.

- Vattentäkten behövs, vattnet i Löa är inte bra idag, säger kommunens fastighetschef Vidar Forsner och det aktuella området vid Sandåsen är den bästa platsen. Vattenkvaliteten är god och en brunn skulle kunna anläggas till rimlig kostnad där. Men om nu målet ska gå vidare till hovrätten så kan kommunen inte ta på sig eventuella rättegångskostnader längre, det får bysamfälligheten lov att stå för själv i så fall.

- Vi tror förstås inte att vi skulle förlora i hovrätten, säger Carl-Eric, men en teoretisk risk finns ju att vi får stå för rättegångskostnader och då får vi i så fall lov att debitera ut dem på delägarna i byn på något sätt. Men vi undersöker nu också om inte en hemförsäkrings rättsskydd gäller i ett sådant här fall.

Löaborna får vänta ett tag till på bättre vatten. ☐

LUM

LUMs lekskola börjar den 3 sept. Mellan 10 och 12 på torsdagar är alla barn som inte börjat förskolan, men som kan klara sig utan mamma en stund, välkomna till Lokalen. Elisabeth Elvenäs och Agneta Nilsson tar hand om dem. En del av tiden ska man läsa saga. Det blir också utlåning av biblioteksböcker.

Mulleskolan har stängt till våren. I stället vill LUM ordna barngymnastik. Problemet är dock vem som ska vara ledare. Finns någon bland läsarna som har lust att bli barngympaledare så ring Elisabeth, tel 301 72.

I övrigt har LUMs styrelse fått löfte av Lilian Lind på Föreningsbanken att hon ska komma och prata om kvinnor och ekonomi. Prel. datum är 5 oktober. Anmäl ditt intresse till Elisabeth, tel 301 72.

ARKIV

Löa byarkiv kommer att fr o m september vara öppet den första måndagen i varje månad för dem som vill komma och titta och kanske sitta en stund och studera de gamla handlingarna närmare. Ulf Johansson har lovat att hålla öppet mellan kl 18 och 20.

BIBLIOTEK

Från och med 1 september gäller nya öppettider för biblioteket i Löa: Tisdagar och torsdagar 17 - 19.

LASSE - MAJA

Fullsatta hyttor och två extra föreställningar av Lasse-Maja. Så blev det i år också. Det hade de flesta förstås räknat med, fast egentligen är det väl ganska fantastiskt att Löas hyttespel drar en sådan publik år efter år.

Allt avlöpte också väl. Vädret var synnerligen välvilligt och incidenterna få. Stort spektakel höll det på att bli den gång Lasse-Maja, alias James Hollingworth, under pjäsen står och klär av sig bakom sängskärmen och upptäcker att de mamelucker han strax därpå ska uppträda i saknas! Endast hans egna, inte fullt lika sceniska, kalsonger finns under kjolen. Stor förfäran och kurirer i våldsamt språng bakom blåshuset! Men mameluckerna kom på plats i tid.

Förskräckelse uppstod också vid lördagens mattinéföreställning då brukspatronens mor, fru Collin saknades vid hyttan på grund av ett missförstånd med tiden. Regissören Alf Mossberg fick i hast sminkas till äldre dam och gjorde en bejublad insats.

God ekonomi

Till stor förnöjelse för kassören Tor Åhman och andra blev årets spel också en ekonomisk framgång. Den preliminära rapporten visar inkomster (biljett- och programförsäljning) på 84 460 kr och sammanlagda utgifter på 60 419 kr. Därtill kommer ett verksamhetsbidrag på 2 500 kr från ATR, Amatörteatrarnas Riksförbund varför det i teatersektionens kassa nu finns drygt 26000 kr. Landstingets Kulturnämnd som välvilligt ställt 10000 kr i utsikt som förlustgarantibidrag kan känna sig säkra. Löateatern får tacka, men kan inte utnyttja bidraget.

Tack!

Tack, ber teatersektionen också att få framföra till alla dem som på olika sätt hjälpte till att förverkliga årets hyttespel, bidrog med potatis och bröd, uppvaktade med tårter och blommor, gav bidrag till Erik Ardesjös minnsfond mm mm. Ingen nämnd och ingen glömd.

Arne Ericsson blomsteruppvakade från hyttelaget och läste vidstående trevliga verser för ensemblen.

Hyttspel veckan lång
med publik som bär,
ny succé på gång
då! - är sommarn här

Lasse-Maja möda stor
klarar vara böna.
Patron med krögar-mor
i sängen höres stöna

Alf tar nya tag,
se! - Singoallor blicka.
Grace och väna drag,
oj! - hjärtat börjar picka.

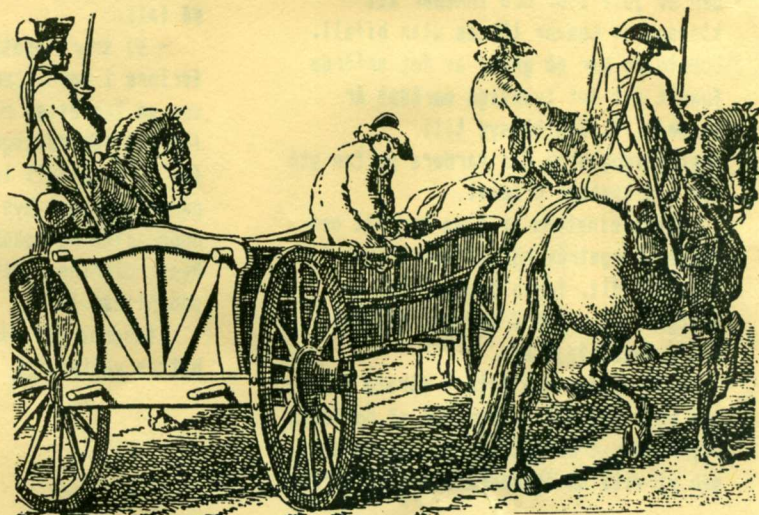
Hör! - fångarnas ton,
stark och mäktig,
och marknad och auktion,
den var hästigt.

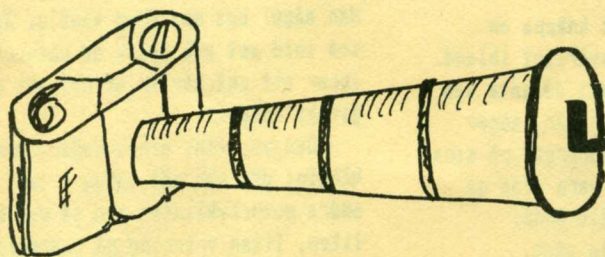
Ja! - ni alla och envar
och teamet runt om
ingen möda spar
- så'na är dom!

Från vårt hyttelag
rosor tala får.
Tack för underbar dag,
välkomna nästa år!!

Lasse-Maja på video

Årets Lasse-Majaföreställning videofilmades. Erik Sandström, Järfälla, med god vana att filma bygdespel av den här typen filmade den föreställning som gavs måndagen den 6 juli. Medlemmar i Löabygdens Hembygdsförening har nu möjlighet att köpa videokassetten och återuppliva sommar, bygdespel och hyttailjö hemma i vardagsrummet. Priset är 300 kr och VHS-kassetten kan beställas via Stina Gottliebsson, tel 0580-302 55.

Löabo i närbild

~En måste klara sig själv!

- Jag är född i skogen, men det är väl ingenting att skriva om!

Oskar Söderlund, 86, tycker inte själv att hans liv varit särskilt märkvärdigt. Han har ingenting att berätta, han har inga minnen av fantastiska händelser och stora upplevelser.

- Det var ju bara att jobba, säger Oskar, jobba för att klara sig.

På ett sätt har Oskar Söderlund rätt. Hans livsöde är varken unikt eller dramatiskt. För många i hans generation var säkert vardagslivet sådant att det inte gav plats för mycket annat. Guldkanten på vardagen var att man faktiskt hade ett jobb och klarade sig själv.

Samtidigt är det just den typen av levnadsbeskrivningar som blir så fantastiska idag i kontrast till yngre generationers självklara krav på bekvämlighet, bidrag och semesterresor och därför vill vi gärna berätta om Oskar Söderlund i Löa-Bladet.

Ingen elektricitet

Det hus i skogen där Oskar föddes låg något närmare bestämt ca 5 km från Kloten. Skogen och ett litet jordbruk försörjde mor och far och fyra syskon. Mycket arbete fanns där, annars fanns det inte mycket av just någonting. Någon väg gick inte till huset, elektricitet fanns inte.

- Man var van att jobba i skenet från fotogenlampor och stearinljus och behövde inte mer ljus, säger Oskar.

Skolan låg i Källtjärn och 2 km på småstigar genom skogen var ju ingen märkvärdig skolväg på den tiden. Även om det kunde vara kusligt mörkt ibland på höstarna. Folkskolan var sexårig och en lärarinna tog hand om alla klasserna på en gång. Förutom grunderna i räkning, läsning och skrivning fick man lära sig att lyda och veta hut.

Där brister det idag menar Oskar och

ruskar förundrat på huvudet åt tidningsrubriker om ungdomskravaller och upplopp.

- Ungar som slänger sten på poliser! Och som själ och förstör bilar! Något sådant skulle ju aldrig ha fallit en annan in. Barnen får en för fri uppfostran idag, tror Oskar, det är det som är felet. De är ute på kvällarna och så ska det vara fester och tillställningar mest för jämnar.

Järnväg och såg

Oskar har inga minnen från några fester i sin ungdom, man hölls hemma även på lördagkvällar och var nöjd med det. Söderlunds hade ett par km till närmaste grannar, men annars var inte Kloten och skogarna däromkring så ödsligt som man kan tro idag. Sågen i Kloten var i full verksamhet, befolkningsunderlaget räckte till för två affärer och tågen rullade ännu längs Klottenbanan. Den som skulle till Kopparberg promenerade gärna på järnvägen, någon bilväg fanns inte.

Fast Oskar hör inte till dem som saknat vägar. Någon längtan ut och bort har han aldrig haft, resor har inte lockat. Kopparberg och Lindesberg och kanske Örebro någon gång, men längre än så har han aldrig funnit anledning att åka.

Otroligt duktig

Efter skolan hjälpte Oskar sin far på gården och i skogen. Arbete fanns alltid, allt måste man klara själv. Fadern var förmodligen en god

läromästare, men det tycks också som om Oskar har haft som en medfödd talang att klara det mesta. Oskar tycker inte själv att det är något att orda om, men andra kan berätta om hur otroligt duktig denna man alltid varit i allt. Fastän han minsann inte var uppvuxen med bilar och motorer i den väglösa skogen, har ingenting i den branschen varit honom främmande. Han var en skicklig smed, han tillverkade och reparerade, snickrade och slöjdade och gick inte bet på någonting.

- Man fick ju lov att klara sig själv, är Oskars kommentar.

Men han klarade saker åt andra också. Som den gången ett flygplan nödlandade i Kloten och inte tycktes gå att starta igen.

- Ge mig en skiftnyckel, sa Oskar, och strax flög det planet igen.

- Äsch, det var ju bara oljeträget som läckte, säger Oskar nu och låter som om varenda människa kan fixa oljeträget på ett flygplan.

Piloten kunde det uppenbarligen inte.

Ingen semester

"På 30-talet någon gång" gifte sig Oskar med Therese och flyttade från skogen till Kloten. Skogen gav jobb på vintern och på somrarna behövde järnvägen alltid folk att hålla efter banvallarna. Senare fick Oskar anställning vid Domänverket.

- Inte var förtjänsten stor, berättar

Oskar, men vi hade så vi klarade oss, det gick inte åt så mycket heller.

Arbetsdagarna var långa och fria lördagar var inte uppfunna ännu. Då blev det inte tid för särskilt mycket vid sidan av arbetet. Facklig aktivitet, politiskt engagemang, sport- och idrottsintresse - inget av detta fick plats. Semesterresor var det aldrig tal om.

- Resor?, säger Oskar och låter förvånad, vi hade ju aldrig någon semester på den tiden!

Klarar sig själv

Oskar och Therese flyttade till pensionärshemmet i Löa 1969. Sedan tre år är Oskar ensam där och fortfarande är hans paroll att man måste klara sig själv. Således behövs ingen hemsamarit här. Oskar lagar mat, städar och tvättar åt sig själv.

- Det finns ju tvättmaskin, det är bara att stoppa i och sedan ta ur och hänga upp. Och tar jag mig bara till affären en gång i veckan kör de hem varorna åt mig.

I någon mån har åldern ändå tagit ut sin rätt, benen är inte så starka som förr och händerna darrar förargligt.

Småttigt arbete som att knäppa en skjortknapp kan bli besvärligt ibland.

- Jag förstår inte att de inte kan göra någonting åt sådant här, säger Oskar och tittar lite förargat på sina händer. Men en får väl vara glad så länge en klarar sig själv ändå.

Dagarna går sin gilla gång. Pensionärsföreningsmöten med sång och dans lockar inte. TV blir man bara yr i huvudet av, den såldes för flera år sedan. Vad gäller läsning är det fullt tillräckligt med Bergslagsposten. Radion på kökshyllan förmedlar nyheterna.

Skytte och motorcykel

På byrån i rummet ser vi en rad prispokaler och avslöjar ett intresse hos Oskar ändå.

- Jo, skytte var jag intresserad av och vann några tävlingar. Och en och annan älg har jag väl skjutit i min dar också.

Sedan ser vi ett fotografi på väggen av Oskar på en motorcykel i stilig mundering med skärmössa och med Therese bakpå bönpallen. Och nu glittrar det till ordentligt i Oskars ögon.

- Det är en äkta Harley Davidson!

Han säger det med djup känsla. Även den som inte vet ett smack om motorcyklar inser att det här är en hoj att stå i givakt inför!

- Den var fin, minns Oskar, och vad härligt det var att komma i fatt några andra motorcyklister och så med bara en liten, liten vridning på gasreglaget fräsa om och ifrån allihopa! Inte lät den så mycket som nutidens motorcyklar heller. Harley var fin, hade jag haft den kvar nu hade den varit värd mycket!

Nöjd

Oskar Söderlund är nöjd med sitt liv. Han tycker inte han har någonting att klaga på, han har inga ouppfyllda önskningar, han har aldrig drömt om att livet skulle ha gestaltat sig på något annat sätt. Lite ensamt kan det väl kännas någon gång nu även om sönerna Stig, ingenjör i Grängesberg, och Lennart, folkskollärare i Löa, inte bor så långt bort och kommer och hälsar på med familjer ibland. Men han trivs bra i pensionärslägenheten i Löa.

- Kan inte ha det bättre, säger Oskar. Ett rum och kök! Egentligen gör en ju inte ha mer än köket när man är ensam. ☐

SOMMARLAND BLEV TOMTE

LUMs resa till Sommarland i Leksand blev inte riktigt som den brukar vara. Sommarland hade, på grund av det dåliga vädret, stängt för säsongen två veckor tidigare än valigt. Det blev resenärerna varse strax utanför Leksand. Men ska man på utflykt så ska man. Efter snabb överläggning på turistbyrån åkte man vidare till Tomteland i Mora. I synnerhet de mindre barnen var lyckliga över att få träffa livs levande tomtar och snögubbar. De fick gå i hemlig tomteskola, där vuxna var portförbjudna, och de fick dessutom diplom av tomten. Ett besök i tomtens mysiga hus och verkstad var också spännande. Julklappstillverkningen var redan i full gång. I parken utanför fanns älg, kaniner och myskoxar.

Ill: Asa Gustafsson

MISSIONSHUSET BLIR BOSTÄDER

Missionshuset i Löa ska bli till ett bostadshus med ett antal mindre lägenheter!

Missionsförsamlingen i Kopparberg, som äger huset, har begärt in anbud från personer som fått lova att det ska bli lägenheter och ingenting annat i det gamla ärevärdiga huset.

- För vi vill ju inte att det ska bli discotek eller sådant där, säger Maria Sjösten i missionsförsamlingens styrelse till Löa-Bladet och bekräftar att huset är till salu. Från församlingens sida vill man komma till en uppgörelse så fort som möjligt.

Det är dyrt att hålla gamla hus i stånd och missionshuset i Löa har under senare år inte använts till stort mer än en sommargudstjänst om året. Och så hyr Maria Hedenius en lägenhet där hon bott och haft sin bildvävstol sedan 1972.

- Jag är inte uppsagd än och jag fick ryktesvägen höra att huset ska säljas, berättar Maria för Löa-Bladet, men jag tycker det är bra att huset äntligen rustas upp och börjar därför inte särskilt mycket över att behöva flytta. Fast hade jag vetat

det i december hade jag inte på egen bekostnad slipat golven i min lägenhet. Ingen sa något om försäljning när jag frågade om lov för det!

Missionsförsamlingen har alltså handplockat eventuella köpare till det gamla missionshuset, som också varit skola i Löa. Detta för att detta Herrans hus icke må förvärldsligas och vanhedras alltför mycket. En inte helt obefogad ängslan, många Löabo lär under åren ha tittat på det väl belägna gamla huset med kafé, värdshus eller liknande i blick.

Anbud från Löabor

Men lägenheter är ju också mycket välkommet i byn. Vem som blir köpare är i skrivande stund inte klart, anbud ska vara inne sista augusti. Enligt vad Löa-Bladet erfarit har 5-6 anbud kommit in.

En av anbudsgivarna är Eric Gunnarsson och han beräknar att det kan bli fem eller sex lägenheter i huset, två trerummare och resten tvåor.

- Huset är i tämligen gott skick, säger Eric, stommen är frisk och det står torrt på en bra grund. Men det behöver isoleras och för att göra lägenheter måste innertaket sänkas. Hur stora yttre förändringar det kan bli fråga om vet jag inte idag, jag har inte planerat så i detalj innan jag vet om det blir affär för min del.

Torbjörn Lie och Torbjörn Birging har också i kompanjonskap lämnat anbud på missionshuset. Även de räknar med sex lägenheter i huset och de har tagit hjälp av samma arkitekt som Mats Lagerman använt för ombyggnaden av det gamla kapellet i Storå.

- Får vi huset vill vi att det ska gå snabbt med ombyggnaden sedan, säger Torbjörn Lie, vi räknar med att det ska ta högst ett år.

NY LÖAFIRMA

En ny firma har bildats i Löa. BA-Motor heter denna nykomling som ska sälja och reparera motorsågar, gräsklippare och båtmotorer. Det är Bosse Aronsson, Landboäng, som är Löas nyaste företagare.

- Jag har registrerat firman, bekräftar, Bosse, men jag tar det lite försiktigt i början. Jag behåller jobbet som sopåkare och håller firman öppen på eftermiddagarna. Jag kommer eventuellt få hyra en lokal uppe vid Ardesjös gamla potatislager och räknar med att komma i gång i lite större skala till nästa vår.

Bosse kommer åtminstone till en början att jobba ensam i sin firma och vara både reparatör och försäljare. Han har Husqvarna och NK Kristensson som leverantörer och förutom motorer kommer det att finnas skyddskläder och annat i sortimentet.

FLER SKOLELEVER

I Löa skola började denna termin 53 elever. Det är två fler än vid föregående år. Nio elever har börjat i åk 1 medan 10 elever lämnat byskolan för att börja på högstadiet. Under föregående läsår kom en ny elev och nu har åk 4 och 5 fått var sin nyinflyttad elev.

Vi har fått behålla samma klasslärare och speciallärare som i fjol, men en ny ambulering mellanstadie lärare hälsas välkommen. Katarina Karlsson kommer att arbeta i Löa och i Hagabacken.

KANTARELL

Som så ofta förut om höstarna
kantarellerade jag min räfs och styrhåv.
Den var lagom rostig - så jag begav mig därhän.
Ormbunkarna fällde sig ofrivilligt åt sidan,
näsan rann och ögonen skummade i skymningen.
En tuff, knubbig kantarellnacke
putade ut ur mossan
och med ett knips låg den ensam och rullade
på det gamla utvecklade Aftonbladet i korgen.
Med större förhoppning än fångst gallrade jag vidare.
- En liten är för lite, resnerade jag tankspritt.
Träskorna halkade runt stenarna
och strumporna var våtvarma.
Nu värmdes solen genom trädtopparna.
Jag andades air,
satte mig tungt på en stubbe - som gav vika
och ut ur murklet välldes ivriga innevånare ut
bestörta över mitt uppträdande.
Med en stilla nick bad jag ödmjukt om ursäkt,
tog min oviktiga korg som hänfullt gapade med sin rymd
och ömkade den lille tuffingen som
skrynklad ihop i sin olycka.
En kopp kaffe skulle smaka.
Nästa gång fyller jag nog min korg med termos och behör.
Ändock nöjd, med nu detta beslut,
tog jag ett djupt andetag,
droppade ner den lille i stubben.
- Hoppas det kommer att väl smaka,
ni små men kloka.
Jag vill nu bli lägenhetsvarm och plasttorr
med elektriskt element
och gosa ner mig i luddmjuk filt,
äta chips och lapa TV.

Elisabeth Lager

